

PARTIJ VOOR DE DIEREN

EINDHOVEN

NATUURLIJK

Inleiding

Eindhoven is voor iedereen. En iedereen heeft het recht om te wonen. Om door de natuur te wandelen en schone lucht in te ademen. Om jezelf te kunnen zijn. Niet alleen mensen, maar ook dieren. De Partij voor de Dieren durft belangrijke keuzes te maken. En dat is ook nodig!

Wij willen klimaatverandering tegengaan. Wij willen rechten geven aan dieren. De natuur weer laten groeien en bloeien. En we willen dat iedereen een goed en rechtvaardig leven kan hebben. Dat willen wij doen in alle stadsdelen. Eindhoven Airport betekent een aanslag op het leefmilieu. Wij willen daarom dat het aantal vluchten sterk vermindert en de luchthaven zich voorbereidt op sluiting. Dan kan er gebouwd worden aan een nieuwe woonwijk: Een plek waar mensen kunnen wonen, werken en samenleven in een gezonde, duurzame omgeving.

Terwijl Eindhoven de groei van de economie als hoogste doel lijkt na te streven, stellen wij welzijn boven welvaart. De groei zet alles onder druk, van de woningnood tot het groen, en van huisartsen tot het gevoel dat we het samen doen. De rode loper voor ASML rollen wij weer op. We werken niet mee aan uitzonderingsposities voor grote bedrijven voor bijvoorbeeld stikstof, PFAS of andere regels die voor anderen wel gelden. Eindhoven mag niet worden opgeslokt door ASML. Daarom moet de groei van de bedrijfscampus zich houden aan de draagkracht van de stad met al haar menselijke en dierlijke bewoners.

In politiek onrustige tijden blijven wij koersvast. De Partij voor de Dieren zet alles op alles om te zorgen voor een beter leven voor mens en dier. **Natuurlijk.**

Virginia Jonkers
Eindhoven

1

EEN LEEFBARE AARDE

Klimaat, biodiversiteit en energie

We leven op een prachtige planeet die ons alles biedt wat we nodig hebben. Toch maken vervuiling, het verdwijnen van natuur en het gebruik van gif de Aarde steeds onleefbaarder voor mens én dier. We staan voor een klimaat- en natuurcrisis die we nú moeten stoppen.

En dat kan! In Eindhoven werken we samen met Eindhovenaren, organisaties en ondernemers aan meer natuur, gezonde lucht, schoon water en veilige, schone wijken. De grootste vervuilers laten we meer betalen, terwijl we mensen met een lager inkomen helpen om duurzamere keuzes te maken. Energiebesparing staat daarbij voorop, aangevuld met manieren om energie duurzaam op te wekken.

Zo bouwen we samen aan een groene, eerlijke en sociale toekomst, voor álle Eindhovenaren!

- **Ambitieuze en meetbare klimaatplan**
Eindhoven handelt naar de door haar erkende klimaat- en biodiversiteitscrisis.
- **Wethouder voor Klimaat en biodiversiteit**
Als wij meedoen in een coalitie, willen wij de wethouder leveren voor deze portefeuille.
- **Rechten voor de natuur**
Om te zorgen dat bijvoorbeeld de Dommel, de Wielewaal, of een ander natuurgebied voor lange termijn beschermd is, worden de rechten ervan erkend.
- **Burgerberaad voor klimaatactie**
De transitie naar een klimaatneutraal Eindhoven geven we samen vorm.
- **Meer bomen in Eindhoven**
De gemeente beschermt bestaande bomen.
De kap van honderden bomen per jaar in onze gemeente moet stoppen.
- **Energie besparen**
De duurzaamste energie is de energie die we níet gebruiken. Eindhoven zet zich in om fors minder energie te gebruiken.
- **Eet verstandig, eet plantaardig**
Eindhoven erkent het belang van de eiwittransitie en maakt plantaardig voedsel de norm.
- **Hulp bij energiebesparing**
Inwoners die hoge energiekosten en een laag inkomen hebben, krijgen extra ondersteuning van de gemeente.
- **Harder optreden tegen vervuilende bedrijven**
De gemeente gaat strenger optreden tegen vervuilende en energieslurpende bedrijven, zoals datacenters, de asfaltcentrale, ABZ diervoeders en andere grote vervuilers.
- **Stop Eindhoven Airport**
Eindhoven spreekt zich uit voor krimp van het aantal (burger- en militaire) vluchten vanaf Eindhoven Airport. Het streven blijft het vliegveld te sluiten

2

DIEREN ZIJN ONZE MEDEBEWONERS

Dierenrechten en dierenwelzijn

In Eindhoven leven meer dieren dan mensen, maar bij nieuwe plannen worden ze vaak vergeten. Dieren hebben ook recht op een fijne plek, om zich natuurlijk te kunnen gedragen en met respect behandeld te worden.

Daarom wil de Partij voor de Dieren een wethouder voor Dierenrechten & Dierenwelzijn. Eindhoven moet álle dieren beter beschermen: huisdieren, landbouwdieren en ook wilde dieren die ziek of gewond raken. We stoppen met de vee-industrie en met het gebruik en doden van dieren voor vermaak, traditie of mode.

Zo geven we ook de dieren in Eindhoven eindelijk de stem die ze verdienen.

- Wethouder voor Dierenrechten en Dierenwelzijn
Als de Partij voor de Dieren in de coalitie komt, willen wij de wethouder hiervoor leveren.
- Ruimte maken voor in vrijheid levende dieren
De gemeente draagt bij aan het verbinden en uitbreiden van leefgebieden van in vrijheid levende dieren, denk aan ecologische verbindingszones.
- Onze stad bloeit op!
Bij elke herinrichting voegen we meer groen, water en leven toe: inheemse planten, drink- en waadplaatsen en nestgelegenheden voor vogels en vleermuizen.
- Gifvrije stad
De gemeente gebruikt zelf geen gif en bestrijdingsmiddelen en ontmoedigt gebruik ervan door bedrijven en inwoners.
- Mag het licht uit?
Eindhoven is uiterst terughoudend in het verlichten van parken, natuurgebieden en gebouwen ten gunste van nachtdieren.
- Huisdierenzorg voor iedereen bereikbaar
Eindhoven ondersteunt mensen met een krappe beurs met een tegemoetkoming bij noodzakelijke dierenartskosten, waaronder castratie en chippen.
- Dieren zijn geen vermaak
Eindhoven faciliteert, subsidieert en organiseert geen activiteiten met levende dieren.
- Omschakeling van veehouderij naar natuur-inclusieve akkerbouw
Eindhoven heeft een duidelijke visie op landbouw, zij draagt deze visie regionaal uit.
- Bescherming van dieren bij hitte en watersnood
Bij overstromingen of andere rampen worden zowel mensen als dieren samen geëvacueerd. Gezelschapsdieren mogen mee naar de opvanglocatie.
- Kinderboerderijen: dierenwelzijn waarborgen
Kinderboerderijen stoppen met fokken en slachten en nemen alleen nieuwe dieren als zij opvang nodig hebben.

3

KIES VOOR GROEN

Natuur en biodiversiteit

Natuur is van levensbelang. De mens neemt heel veel ruimte in door de intensieve veehouderij, gebouwen, industrie, wegen en recreatie. Hierdoor is er steeds minder ruimte voor dieren, planten en bomen in Eindhoven.

Zonder natuur kunnen we niet leven. Daarom wil de Partij voor de Dieren meer bomen, struiken, bloemen en planten. Gifvrij en goed voor de biodiversiteit. Het moet weer gonzen van de bijen, vlinders en libellen. Bomenkap en onnodig maaien moet stoppen, de natuur krijgt de ruimte om te groeien en te bloeien.

Een groen Eindhoven is de basis voor een gezonde, gelukkige en toekomstbestendige gemeente.

- Een stem voor de natuur
Door een expert aan te wijzen als voogd vertegenwoordigt deze de stem van de natuur, bijvoorbeeld de Dommel of de Wielewaal, en alle daarin levende wezens.
- Wonen op de landingsbaan
Eindhoven Airport wordt gesloten en omgevormd tot de woonwijk Beginhoven waar Eindhoven een begin maakt van écht toekomstbestendig wonen.
- Kappen met kappen!
Er komt een herplantplicht voor te kappen bomen op basis van de biologische waarde in plaats van op basis van 'economische waarde'.
- Bescherming voor 'compensatiebomen'
Compensatiebomen krijgen een extra beschermde status. Ze krijgen een voor iedereen duidelijk herkenbare markering op de boom.
- Groen: noodzaak in iedere woonomgeving
Iedereen heeft in Eindhoven vanuit huis uitzicht op minimaal drie bomen, er is op maximaal 300 meter een park, natuurgebied of een groene koele plek.
- Nieuwbouw respecteert de bestaande natuur
In nieuwbouwprojecten worden bomen niet gekapt, maar er wordt zoveel mogelijk om bestaande bomen heen gebouwd.
- Slim omgaan met regen
Eindhoven geeft korting op de rioolheffing als inwoners hemelwater op eigen terrein gebruiken.
- De gemeente wordt eetbaar
Er komen meer voedselbossen en moes- en pluktuinen, en er komt meer plantaardige gemeenschapslandbouw.
- Niet bouwen in het groen!
Om Eindhoven leefbaar te houden, koesteren we het bestaande groen.
- Spelen in Eindhovense natuur
Eindhoven plant volop inheemse bomen en struiken in de straten en legt speelnatuur voor kinderen aan.

4

DE ECONOMIE IN EVENWICHT

Economie, werk, inkomen en bestaanszekerheid

Economische groei is niet de oplossing, maar juist het probleem.

Het is nú tijd voor een ander economisch systeem.

Geld verdienen ten koste van dieren, natuur en andere mensen moet stoppen. De Partij voor de Dieren kiest voor een schone, eerlijke, duurzame en lokale economie voor alle mensen én dieren waarmee we samenleven.

Een circulaire economie waarin ecocide (schade aan de natuur) en milieuvervuiling worden gestopt. We moeten zuinig omgaan met grondstoffen. En overstappen van een wegwerpeconomie naar een kringlooeconomie, zonder afval! Dus voor vervuilende bedrijven en reclames is geen ruimte meer in Eindhoven.

In Eindhoven gaan we voor welzijn boven winst,
en een economie binnen de grenzen van onze planeet.

- **Beperking groei ASML**
Zolang ASML groeit zorgen we ervoor dat het Eindhoven niet opslokt. Het tempo van de bouw van woningen en voorzieningen bepaalt de maximale groei van het bedrijf, niet andersom zoals nu het geval is.
- **Bestaanszekerheid voor iedereen**
Een menswaardig bestaan is een basisrecht voor iedereen. Daarom zet Eindhoven zich in voor een lokale economie waarin bestaanszekerheid de basis vormt.
- **Van industrieterrein naar woonwijk**
Bedrijventerreinen die veel hinder veroorzaken, zoals de Hurk, worden circulair en schoon of omgevormd tot woonwijken en groen.
- **Bedrijven en inwoners: consuminderen!**
De gemeente informeert inwoners en bedrijven actief over de wijze waarop zij kunnen consuminderen.
- **Reclamestop**
Totdat de volledige stop van reclame in de openbare ruimte gerealiseerd is, verdwijnen in ieder geval reclames voor dierlijke producten, fossiele reclames en gok- en alcoholreclames.

5

WONEN IS EEN BASISRECHT

Wonen en bouwen

Een goede woning is een basisrecht voor iedereen. De huidige wooncrisis is het gevolg van jarenlange verkeerde politieke keuzes. De Partij voor de Dieren wil het tekort aan woningen duurzaam oplossen. Eindhoven volbouwen is niet de oplossing; dat maakt de gemeente onleefbaar. Wij willen de beschikbare ruimte en woningen eerlijk en betaalbaar verdelen.

We maken ruimte voor extra woningen door de vee-industrie buiten Eindhoven te laten krimpen. Die neemt nu de helft van ons land in beslag. Op die plekken kunnen we nieuwe woningen bouwen en natuur aanleggen. Woningen die betaalbaar zijn en voor iedereen: starters, senioren, alleenwonenden of mensen in alternatieve woonvormen. Minimaal 40% van de huurwoningen moet sociale huur worden. De woningen die we bouwen zijn klimaatneutraal, circulair en natuurinclusief.

- **Wonen op de startbaan**
Een onderdeel van de oplossing van het woningtekort is het sluiten van het vliegveld en het vrijkomende land gebruiken voor een nieuwe woonwijk: "Beginhoven".
- **We bouwen samen met de natuur**
Dat betekent dat een gebouw aangepast wordt aan de flora en fauna uit de omgeving, langer meegaat, en voor meerdere functies geschikt is.
- **Actief handhaven voor een gezonde leefomgeving**
De gemeente handhaaft strikt bij misstanden rond woningen, zoals onrechtmatig gebruik, achterstallig onderhoud, illegale bouw en woonoverlast.
- **Geen sloop maar renoveren en herontwikkelen**
Renovatie en herontwikkeling hebben de voorkeur boven sloop en nieuwbouw. Beeldbepalende gebouwen, bomen, lanen en wijken worden niet gesloopt.
- **Huizen zijn om in te wonen, niet om door te verkopen**
Er komen maatregelen tegen het kopen van woonruimte om door te verkopen en leegstand, zoals een zelfbewoningsplicht en een leegstandsverordening met sancties.

6

INCLUSIEF, RECHTVAARDIG EN SOLIDAIR

Iedereen doet ertoe

De Partij voor de Dieren wil bouwen aan een samenleving waarin iedereen zich welkom en thuis voelt. In Eindhoven is dat helaas niet altijd zo. Te veel mensen hebben het gevoel dat ze er niet bij horen. Vaak wordt de schuld van problemen bij een ander gelegd. Mensen en groepen die het toch al lastig hebben. Ze krijgen te maken met vooroordelen, uitsluiting en geweld; bijvoorbeeld vluchtelingen of transpersonen. Dat is onacceptabel!

Racisme en discriminatie - zichtbaar of onzichtbaar - mogen geen plek hebben in Eindhoven. De Partij voor de Dieren staat voor een inclusieve gemeente waarin alle Eindhovenaren kunnen meedoen, ongeacht gender, leeftijd, achtergrond, seksuele voorkeur, beperking, chronische ziekte, neurodivergentie of financiële situatie. In Eindhoven gaat de kern zijn: 'Beslis niet over ons, maar met ons.'

- Evenredige vertegenwoordiging in bestuur en ambtelijke organisatie
Het gemeentebestuur en het ambtenarenapparaat worden een evenwichtige afspiegeling van de samenleving.
- Meer culturen, meer feestdagen
Eindhoven faciliteert belangrijke herdenkings- en feestdagen van verschillende inwoners, zoals Keti Koti, coming-out day, Eid al-Fitr, Jom Kippoer en Divali.
- LHBTQIA+ -gemeenschap: Zichtbaar, veilig en trots
Er wordt op meerdere plekken in de gemeente zichtbaarheid gegeven aan LHBTQIA+'ers.
De gemeente hijst minstens één keer per jaar de progress pride-vlag.
- Plaats voor vluchtelingen
Eindhoven biedt mensen die hun thuis moesten ontvluchten een nieuwe start met warmte en goede ondersteuning.
- Toegankelijke publieke ruimte voor iedereen
Openbare en publieke ruimtes worden optimaal toegankelijk voor mensen met een beperking, prikkelovergevoeligheid en laaggeletterdheid.

7

SCHOON VERKEER

Mobiliteit en bereikbaarheid

Onze gemeente kan zoveel schoner, mooier en gezonder als we ons anders gaan verplaatsen. Daarom willen wij rechtvaardige straten: de auto is niet langer de baas, er komt meer ruimte voor voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer.

Waar nu nog auto's geparkeerd staan, kan groen groeien en bloeien en kunnen kinderen veilig spelen. Zo zorgen we voor een rechtvaardige straat met een groene, veilige omgeving voor mensen en dieren en gezonde lucht. Eindhoven kiest voor meer schoon openbaar vervoer, dat we gratis maken voor mensen die dat nodig hebben.

- Ruim baan voor fietsers en voetgangers
Het netwerk van veilige en groene wandel- en fietspaden breiden we uit. Deze gaan niet ten koste van natuur.
- Leefstraten in plaats van racebanen
Straten zonder trottoirs worden omgevormd tot (woon)erven, met een maximumsnelheid van 15 km/u. Eindhoven kiest daar waar mogelijk voor een autovrije buurt.
- Gratis openbaar vervoer
Het openbaar vervoer is ten minste gratis voor mensen met een laag inkomen.
- Nieuwe treinstations in Acht en Tongelre
Gemeente Eindhoven gaat samen met de provincie lobbyen voor extra treinstations bij Tongelre en Acht.
- Betaald parkeren in de hele gemeente
Om te zorgen dat het betaald parkeren binnen de ring niet zorgt voor ongewenste situaties in de rest van de gemeente, komt er betaald parkeren in heel Eindhoven.

8

GEZOND EN VEILIG IN EINDHOVEN

Gezondheid, zorg en veiligheid

Iedereen wil een gezond leven. Dat begint met een leefomgeving die uitnodigt om naar buiten te gaan, te bewegen en gezond te eten.

De Partij voor de Dieren kiest voor preventie: voorkomen is beter dan genezen, zowel bij ziekten als bij criminaliteit.

Gezonde, biologische plantaardige voeding moet betaalbaar en toegankelijk zijn. Meer groen verlaagt stress en zorgt voor schone lucht. Zorg moet beschikbaar zijn voor iedereen, zonder lange wachtlijsten en passend bij ieders situatie.

Gezondheid gaat ook over mentaal welzijn.

Een sociale, veilige en ontspannen samenleving waarin iedereen zichzelf mag zijn is belangrijk. Eindhoven pakt seksueel overschrijdend gedrag en femicide hard aan. Net als andere vormen van geweld. En ook dieren verdienen bescherming. In Eindhoven heeft dierenmishandeling geen plek.

- **Veiligheid voor iedereen**
Huiselijk geweld, femicide en dierenmishandeling hangen nauw samen. Wij blijven ons inzetten om huiselijk geweld en dierenmishandeling vroeg te signaleren en te zorgen voor goede hulp.
- **Luchtkwaliteit omhoog**
Eindhoven stelt een plan op om ervoor te zorgen dat de gemeente ruim voldoet aan de luchtkwaliteitsnormen van de Wereldgezondheidsorganisatie.
- **Actieve sportdeelname voor iedereen**
De gemeente stimuleert deelname aan sport in het bijzonder onder doelgroepen die hieraan weinig deelnemen.
- **Plantaardig eten natuurlijk!**
Eindhoven stimuleert van jongs af aan gezonde en duurzame voeding; van lunch op kinderdagverblijven en scholen tot ziekenhuizen en andere zorginstellingen.
- **Effectief vuurwerkverbod**
Eindhoven verbetert de communicatie over het vuurwerkverbod. De inwoners van de stad moeten weten wat de gevolgen zijn bij het overtreden ervan.

9

EEN LEVEN LANG LEREN

Onderwijs en cultuur

Goed onderwijs is de basis van een vrije en eerlijke samenleving. Het leert kinderen kritisch denken en bewust omgaan met natuur, klimaat en dieren. Maar niet ieder kind in Eindhoven krijgt nu dezelfde kansen. De Partij voor de Dieren wil daarom meer geld naar onderwijs. Scholen krijgen groene, duurzame gebouwen en schoolpleinen. Onderwijs moet niet alleen gaan om cijfers, maar ook om sociale, creatieve en emotionele ontwikkeling.

Iedereen die dat wil, moet een leven lang kunnen leren. Ook kunst en cultuur horen daarbij. Ze maken ons creatief, kritisch en geven nieuwe ideeën. Kunst kan ontroeren, laten nadenken en zorgen voor verandering. Daarom steunen we een sterke cultuursector met eerlijke beloning voor makers, ruimte voor amateurs om zich te ontwikkelen en een divers aanbod voor bezoekers.

- **Schoolgebouwen gezond verduurzamen**
De gemeente trekt voldoende geld uit voor het natuurinclusief renoveren en verduurzamen van verouderde schoolpanden.
- **Muziekeducatie voor iedereen betaalbaar maken**
De gemeente geeft het CKE opdracht opnieuw passende muzieklessen aan te bieden voor een zo breed mogelijke doelgroep.
- **Bevordering digitale veiligheid en mediawijsheid**
Eindhoven biedt scholen ondersteuning voor lessen over kritisch denken, digitale vaardigheden en mediawijsheid. Zo leren leerlingen onder andere nepnieuws herkennen.
- **Goed leerlingenvervoer**
De gemeente zet zich in voor goed leerlingenvervoer, zodat elk kind op een passende school onderwijs krijgt.
- **Belang betaalbare atelierruimtes**
De gemeente faciliteert broedplaatsen en open(bare) werkplaatsen, voor (amateur-) kunstenaars, creatieve starters en duurzaam ondernemerschap.

10

SAMEN, EERLIJK EN OPEN

Democratie, bestuur, digitalisering en privacy

De lokale overheid moet betrouwbaar zijn. Eindhoven is geen bedrijf en inwoners zijn geen klanten. Eindhovenaren moeten kunnen meedenken en meebeslissen over hun stad, dorp of buurt. De gemeente neemt hun mening serieus en beslist open en transparant. Privacy en zeggenschap over eigen gegevens worden goed beschermd.

Samenleven betekent ook oog hebben voor de wereld om ons heen. Oorlog en conflicten ver weg hebben invloed hier. Soms leidt dat tot spanningen tussen inwoners. De gemeente moet dit voorkomen en heeft de plicht om tegen onrecht op te staan. Iedereen moet zijn stem kunnen laten horen.

De Partij voor de Dieren staat voor het demonstratierecht. Vreedzame demonstraties worden in Eindhoven ruim ondersteund.

- Invoering raadgevend referendum
Het raadgevend referendum krijgt een plaats bij belangrijke besluiten, zoals grote bouwprojecten of een gemeentelijke herindeling.
- Lokale initiatieven versterken
Eindhoven versterkt lokale initiatieven en de vorming van inwonersgroeperingen (zoals wijkraden en buurtverenigingen). Deze worden actief betrokken bij besluiten.
- Openbaar lobbyregister
Bij raadsvoorstellen en beleidskaders wordt standaard vermeld welke betrokkenheid lobbyisten en belangenbehartigers bij de voorstellen hebben gehad.
- Terughoudendheid met Artificiële Intelligentie
De gemeente gebruikt AI en toepassingen ervan alleen als er overduidelijke maatschappelijke voordelen zijn en de risico's voor informatieveiligheid beheersbaar zijn.
- Samenwerking alleen met integere partners
Eindhoven werkt niet samen met organisaties en bedrijven die bijdragen aan de bezetting van land en onderdrukking van volkeren, of aan vernietiging van natuur of klimaat.

**SAMEN ZORGEN WE VOOR
EEN ANDER POLITIEK KLIMAAT.
STEM 18 MAART**

**PARTIJ
VOOR DE
DIEREN**

EINDHOVEN

NATUURLIJK